

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพจิตในผู้สูงอายุจังหวัดเชียงใหม่ โดยปัจจัยต่าง ๆ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ศาสนา แหล่งรายได้และความเพียงพอของรายได้) ปัจจัยทางสุขภาพกาย (การมีโรคประจำตัวต่าง ๆ ตั้งแต่หนึ่งโรคขึ้นไป การรับรู้ถึงสถานะทางสุขภาพของตน อาการนอนไม่หลับ การออกกำลังกาย การบริโภคสุรา การสูบบุหรี่ และการพึ่งพิงผู้อื่นเนื่องจากปัญหาทางสุขภาพ) และปัจจัยทางจิตสังคม (ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนฝูง การสูญเสียต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ต่อบุคคลใกล้ชิด ต่อความภูมิใจในอดีตของตน และการเผชิญกับความตาย) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60-74 ปี ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 388 ราย สุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบบแบ่งกลุ่มสองขั้นตอน (two-stage cluster sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์ปัจจัยทางสุขภาพกาย แบบสัมภาษณ์ปัจจัยทางจิตสังคม และแบบสัมภาษณ์ประเมินสุขภาพจิต General Health Questionnaire-12 (GHQ-12) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Chi-square Test และ Logistic Regression Analysis

ผลการวิจัยพบว่า มีความชุกของปัญหาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ร้อยละ 9 โดยความชุกในเพศชายร้อยละ 11.7 ในเพศหญิงร้อยละ 7.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ การรับรู้ถึงสถานะทางสุขภาพของตน ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.001 ศาสนา ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการสูญเสียบุคคลใกล้ชิด และอาการนอนไม่หลับที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

This thesis investigates the prevalence of and factors related to mental health problems in selected members of the elderly population in Chiang Mai province.

These factors consisted of demographical factors (gender, age, marital status, educational level, religion, sources of income and sufficiency of income), physical health factors (having an illness and other health factors), self-perceived health status, insomnia, exercise, alcohol consumption, smoking, dependence on others due to health problems, and psychosocial factors (familial relationship, social relationship, deleterious effects of bodily change, loss of loved ones, loss of pride in past accomplishments, and facing death).

Using the two-stage cluster method, the researcher selected a sample population consisting of 388 elderly persons between the ages of sixty and seventy-four and who were Chiang Mai residents.

The instruments of research were a quadripartite set of interviews. These interviews consisted of an interview eliciting demographical information, an interview pertaining to physical health factors, an interview inquiring into psychosocial factors, and an interview allowing for mental health assessment through using the General Health Questionnaire 12 (GHQ-12).

In analyzing the data collected, the researcher used the techniques of chi-square testing and logistic regression analysis.

Findings are as follows:

The prevalence of mental health problems in the elderly in the Chiang Mai sample population was determined to be at nine percent. The prevalence in elderly males was 11.7 percent, whereas the prevalence in elderly females was 7.4 percent.

The researcher found that experiencing mental health problems on the part of members of the sample population was correlated with the factor of self-perceived health status at the statistically significant level of 0.001. At the statistically reliability level of 0.01, it was found that the factors of religion, familial relationships, loss of loved ones, and insomnia were correlated with experiencing mental health problems.